

УНИЈА ДИСКОГРАФА СРБИЈЕ

Дечанска 14
11 000 Београд

Предмет: Одговор на допис

Поштовани,

Поводом Вашег дописа од 12.01.2021. године, обавештавамо Вас о следећем:

Музички аутори – чланови Сокоја имају закључене уговоре о искључивом уступању имовинскоправних овлашћења са овом организацијом, а дејство тих уговора предметно је ограничено на она овлашћења експлицитно наведена у уговорима, која су условљена дозволом за обављање делатности колективног остваривања права организације Сокој, коју издаје Завод за интелектуалну својину као надлежни државни орган.

У оквиру права уступљених Сокоју налазе се, између осталог:

- право саопштавања дела јавности, које укључује и тзв. интерактивно чињење доступним дела, тј. омогућавање саопштавања јавности дела на начин и у време које крајњи корисник одабере, као и
- право на умножавање и стављање у промет примерака дела (тзв. механичка права).

Такође, неспорно је и постојање уговора између Сокоја и компаније Google поводом сервиса YouTube, у смислу лиценце (дозволе) за коришћење музичких дела из репертоара Сокоја. Сокој такође има закључене уговоре са неким од највећих музичких стриминг сервиса (Deezer, Spotify); овде је битно нагласити да ови музички сервиси функционишу по директним лиценцама и садрже искључиво званичне снимке постављене од стране овлашћених лица.

Сервис YouTube, као један од највећих (ако не и највећи) дигитални сервис, подразумева бројне специфичности које се односе само на њега, што доприноси његовој природи *sui generis*, а нарочито узевши у обзир UGC (*user-generated content*) модел у ком корисници сервиса сами постављају садржаје, који нису искључиво музички, уз околност да, за разлику од осталих поменутих сервиса, сервис YouTube подразумева аудиовизуалне садржаје, што резултује постојањем више „пакета“ права и условавава прибављање додатних дозвола, те примену значајно другачијих (и сложенијих) правила него када су у питању „класични“ музички дигитални сервиси, тим пре што је драстично шири круг лица која могу постављати (музичке) садржаје.

С тим у вези, разумемо да су се појавили дописи упућени дигиталним дистрибутерима од стране аутора, а са захтевом за уклањање садржаја који се искоришћава на сервису YouTube без сагласности тих аутора (како у погледу ауторских, тако и издавачких и извођачких права).

У највећем броју случајева, наведена овлашћења ће бити регулисана мрежом повезаних уговора и сагласности, будући да видео записи са музичким садржајем на сервису YouTube претпостављају мношину носилаца права на појединим њиховим аспектима (видеограм, фонограм-звучни запис, композиција). Када је реч о композицијама (музичким ауторским делима, у апстрактном смислу), као предмету заштите



и остваривања права које спроводи Сокој, обим овлашћења уступљених Сокоју на искључив начин простире се на мала и механичка права, што значи да аутори који се налазе у колективном систему не могу самостално тј. индивидуално располагати овим правима.

Међутим, оправдано је претпоставити да се захтев за уклањање са сервиса YouTube превасходно односи на неовлашћене снимке, који нису покривени уговорима (нпр. поједина жива извођења, обраде без сагласности, студијски снимци који нису документовани кроз односе између организација за колективно остваривање права и произвођача фонограма, те дискографа), у којим случајевима право на тзв. синхронизацију композиције остаје аутору (или лицу коме је оно уступљено), будући да се ово право остварује индивидуалним путем.

Као што сте навели, поводом регулисања права звучног снимања, односно умножавања и стављања у промет, издавач-дискограф закључује уговор са организацијом за колективно остваривање ауторског права (као што је Сокој), како би обезбедио право на коришћење репертоара, и то за тачно дефинисане облике коришћења, који су наведени у уговору. Права на звучном запису-фонограму, односно обим овлашћења на истом (у смислу видова коришћења итд.) се уговарају између носилаца права и дискографа и нису предмет заштите Сокоја. Дакле, аутор који је своја имовинскоправна овлашћења уступио Сокоју не може утицати на коришћење (законски издатог) фонограма.

Имајући све горе наведено у виду, обавештавамо Вас да ће Сокој у најкраћем року својим члановима доставити обавештење и подсетник о врсти и обиму права која (не) могу остваривати самостално, тј. о законској забрани комбиновања колективног и индивидуалног остваривања права, а све у циљу исправне примене ауторскоправних прописа, унапређења професионалне сарадње на свим нивоима носилаца права, избегавања будућих неспоразума и спречавања евентуалних злоупотреба права.

С поштовањем,


Дејан Манојловић
директор

